

Hemutrustningslån för ensamkommande flyktingar bör omvandlas till ett behovsprövat bidrag

Nyanlända flyktingar som efter beviljat uppehållstillstånd anvisas till en kommun förväntas låna pengar av staten för inköp av helt nödvändiga saker som möbler och köksutrustning, s.k. hemutrustningslån. Denna ordning, som infördes under finanskrisen 1991, bör avskaffas. Istället bör lånet omvandlas till ett behovsprövat bidrag och ingå i övriga behovsprövande kompletterande försörjningsstöd och annat socialt bistånd som kommunerna redan ansvarar för gällande denna grupp.

Bakgrund

Sedan 1991 administrerar Centrala studiestödsnämnden (CSN) lån för inköp av möbler och köksutrustning, sk. hemutrustningslån (förordning (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar¹. Pengarna får dock inte användas till exempelvis mat, mobiltelefon eller hyra för bostaden. Lånebeloppet varierar mellan 5 000 kr och 35 000 kr och påverkas bland annat av antalet familjemedlemmar.

Motivering

Sverige har alltså i snart 30 år haft en ordning där människor som flytt från krig eller som har behov av skydd, exempelvis på grund av tortyr eller dödsstraff, och som beviljats uppehållstillstånd förväntas ta statliga lån för att köpa helt nödvändig utrustning såsom möbler och porslin. Innan hemutrustningslån infördes kunde flyktingar få bidrag för dessa ändamål av kommunens socialtjänst. Kommunen kunde i sin tur få ersättning från staten för det utgivna bidraget. Att medel för dessa nödvändigheter inte längre tillhandahålls genom behovsprövat bistånd är inte ett mysterium, utan kan härledas till finanskrisen i början av 1990-talet. Trettio år senare framstår denna ordning som minst sagt anmärkningsvärd. 2019 betalade CSN ut 75,4 miljoner kronor i hemutrustningslån till 5 200 låntagare, vilket är en minskning med 63,4 miljoner och 5 000 låntagare jämfört med 2018². Det innebär närmast en halvering av såväl lånebelopp som antalet låntagare och speglar minskningen av antalet mottagna flyktingar i Sverige. Det innebär också att kostnaden, som enligt denna motion kommer förflyttas till kommunerna, får anses uppgå till en ringa summa.

Yrkanden:

1. Hemutrustningslån för nyanlända flyktingar bör omvandlas till ett behovsprövat bidrag som administreras och finansieras av kommunen dit vederbörande anvisats.

Motionär(er): Kungsholmen s-förening

---

¹ Enligt CSN:s webbplats kan hemutrustningslån beviljas utländska medborgare som har kommit till Sverige som flykting, skyddsbehövande eller som anhörig till en sådan person. Sökande ska ha fått ett uppehållstillstånd från Migrationsverket och flyttat till en kommun. Det får inte ha gått mer än 2 år sedan flytt till en kommun för första gången. Personen ska ha varit minst 18 år när hen flyttade till en kommun för första gången. För ensamkommande barn finns det särskilda regler.

² CSN:s årsredovisning (2019) s. 55